Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ και ΑΜΑ

ΑΝΤΩΝΙΔΕΣ ΧΘΕΣ ΘΑΝΑΣΙΔΕΣ ΣΗΜΕΡΑ. — Φυσικὰ καὶ αὐτοὶ ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι... «δὲν ἑορτάζουν οὔτε δέχονται». — Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι θὰ τοὺς κακοφανῇ πάρα πολὺ ἂν πάσετε τοῖς μετοχοῖς τὴν ἀγγελία καὶ δὲν σπεύσετε νὰ τοὺς εὐχηθεῖτε — Τότε γιατὶ ἡ δημοσίευσις; — Μὰ τόχουμε ξαναπῆ. —Εἶναι κι' αὐτὸ μιὰ πρόσθετη νότα τῆς ἑορτῆς. — Ποὺ μάλιστα ἔχει τὴν μικρότερη δαπάνη καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀποτέλεσμα σ' ὅλον τὸν κόσμο ὅτι (δέν;) γιορτάζουμε ☆ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΠΑΓΩΜΕΝΕΣ ΗΜΕΡΕΣ τῶν ἀντικυκλώνων καὶ τῶν βαρομετρικῶν χαμηλῶν, οἱ ἀλκυονίδες ὑπομένουν τὸν ψυχρὸ πόλεμο τῆς Ἐθνικῆς Μετεωρολογικῆς ὑπηρεσίας — Ἡ ὁποία πρόβλεπε ἀπὸ ἑξαημέρου ἐπιδείνωσιν τοῦ καιροῦ. — Καὶ εἶναι ἡ μόνη περίπτωση ποὺ οἱ Πατρινοὶ δὲν ἔχουν ἀντίρρηση νὰ χειροκροτήσουν καὶ νὰ ἀποδώσουν ἀκόμη καὶ εὔφημη μνεία στὴν ἀνεπέρκεια μιᾶς Κρατικῆς ὑπηρεσίας!...

ΠΡΩΪΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Δὲν βρίσκεις ἄκρη...

ΜΕΣΑ ἀπὸ τὴν ἀπίθανης ποικιλίας γκάμα τῶν αἰσθημάτων καὶ σκέψεων ποὺ προκαλεῖ ἡ ὁλοκλήρωση τῶν ἀποκαλύψεων γιὰ τὶς ἀποδοχὲς τῶν Τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, στὸ τέλος δὲν βρίσκεις ἄλλη διέξοδο καὶ συμφωνεῖς μὲ τὴν ἡγεσία τῆς Ὁμοσπονδίας Τραπεζοϋπαλληλικῶν Ὀργανώσεων Ἑλλάδος. Πράγματι, ἂν τὸ καλοσκεφθῆ κανεὶς πρόκειται γιὰ προβοκάτσια τῆς «Καθημερινῆς» ὄχι ἁπλῶς κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν ἀλλὰ κατ' αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἔθνους μας!...

Δὲν κάνω χρονογράφημα τοῦ παράλογου. Ἁπλῶς μιὰ σειρὰ σκέψεων μὲ ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα ὅτι ἂν δὲν ὑπάρχει κράτος δικαίου, ἰσοπολιτεία καὶ ἠύξημένο αἴσθημα εὐθύνης τῶν πολιτῶν ἀπέναντι στὸ Ἔθνος, γι' αὐτὸ φταῖνε ὅσοι δημοσιογράφοι φυτρώνοντας ἐκεῖ ποὺ δὲν τοὺς σπέρνουν, φέρνουν στὸ φῶς πράγματα ποὺ σοκάρουν καὶ δια ταράσσουν τὶς σχέσεις μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὑπηκόων του ἐν ὄψει μάλιστα τῶν γνωσθέντων ἐθνικῶν κινδύνων ποὺ ἀπαιτοῦν ὁμοψυχίαν καὶ ἀλληλεγγύην. Καὶ σ' αὐτὸ φταίει ὅπως εἶπε ἡ ἀνευθυνότητα τῶν δημοσιογράφων. Οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ διορθώσουν τὰ κακῶς κείμενα δημιουργοῦν κλῖμα ἀντιδικίας καὶ ἐχθρότητος μὲ τὶς ἀποκαλύψεις τους.

Γιατὶ στὸ κάτω τῆς γραφῆς, κύριε συνάδελφε τῆς «Καθημερινῆς» δὲν εἶσαι καὶ πρωτάρης γιὰ νὰ μὴν ξέρεις ὅτι τὰ κακῶς κείμενα εἶναι ἔξω ἀπ' τὴ συμβατικὴ ἰσχὺ ὁποιασδήποτε κυβερνήσεως τῆς Δεξιᾶς γιὰ νὰ μὴν φθάσουμε στὸ σημεῖο νὰ ποῦμε ὅτι μιὰ τέτοια κυβέρνηση εἶναι ἐντολοδόχος καὶ ἐκπρόσωπος τῶν κακῶς κειμένων.

Συγκλονίστηκε βέβαια τὸ Παγελλήνιο ἀπ' τὶς ἀποκαλύψεις σου ἀγαπητὲ κ. Τσαλόγλου. Ὄχι, πρὸς Θεοῦ, ἐναντίον τῶν Τραπεζοϋπαλλήλων καὶ τῆς ἀξίας τῆς συνδικαλιστικῆς τους ἡ γεσίας ποὺ ἔχει κατορθώσει νὰ ἀμείβωνται τόσο γενναία. Κάθε κλάδος τοὺς ἴδιους στόχους ἔχει καὶ συνεπῶς δὲν μποροῦμε νὰ κατηγορήσουμε ὁποιον τὸ ἐπιτυγχάνει. Συγκλονίστηκε τὸ παγελλήνιο ἀπὸ τὴν ἀνισότητα γιὰ τὴν ὁποία, δὲν βαρύνονται οἱ ὑπάλληλοι, ἀλλὰ τὸ Κράτος. Τὸ κράτος, ποὺ ἂν δὲν ἔχει ἄγνοια τῆς καταστάσεως δὲν θὰ πρέπει νἆχει καὶ ντροπή.

Ὅμως, κύριε συνάδελφε, μὲ τὴν ἐπισήμανση τῆς ἀνισότητας —ἀκόμη καὶ τῆς μὴ κραυγαλέας στὶς ἀποδοχὲς τῶν μισθωτῶν, δὲν θίγονται οἱ ὀγκάλιθοι τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς συσσωρεύσεως τοῦ πλούτου στὰ χέρια τῶν ὀλίγων. Δὲν κλονίζεται τὸ καθεστὼς τῶν προνομίων τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας, ποὺ κάθε μέρα γίνεται καὶ προκλητικότερη, δὲν ἀντιμετωπίζεται ὁ ἀπόλυτος ἔλεγχος τῶν γραναζιῶν τῆς οἰκονομικῆς καὶ γενικότερα τῆς κρατικῆς μηχανῆς ἀπ' τοὺς ἀδίστακτους μπίζνεσμεν. Γιατὶ νὰ μὴ δώσουν οἱ Τράπεζες καλοὺς μισθοὺς καὶ ἐπιδόματα καὶ ἐφάπαξ καὶ ποῦ καὶ δάνεια καὶ παντοειδεῖς ἐνισχύσεις; Ἀναγκαίως αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὑπάλληλοι γίνονται οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἀκούσιοι συνεργοὶ τῆς ἐπίσημης τοκογλυφίας ποὺ ἀσκεῖται σὲ βάρος τῶν μικρῶν καὶ μεταξύ ἐπαγγελματιῶν καὶ τῆς διοχετεύσεως τῶν μεγάλων κεφαλαίων, ὑπὸ τύπον δανείων μικροπροθέσμων καὶ σχεδὸν κεροστικῶν στοὺς ἰσχυρούς.

Ὅταν λοιπὸν τὸ Κράτος, ἡ Πολιτεία, ἡ Κυβέρνηση, ἔχουν βραχυκλωθῆ ἀπὸ τέτοια συμφέροντα, ὅταν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ μεγάλο κεφάλαιο ποὺ ἀπολαμβάνει χιλιαπλάσια ἀκόμη καὶ ἀπ' τὸν πιὸ καλοπληρωμένο διευθυντὴ τῆς Ἄλφα ἡ Δημοσιογραφία ἔχει νὰ διαλέξει, ἐν ὄψει μαλιστα ἐθνικῶν κινδύνων μεταξὺ ἑνός... ἀσκόπου σκανδαλισμοῦ τοῦ λαοῦ μὲ κάποια μικρὴ γεύση ἀλήθειας (μιὰ καὶ ὁλοσχερὲς ξεσκέπασμα εἶναι ἀδύνατο) ἢ τῆς σιωπῆς καὶ τοῦ κουκουλώματος, χάριν τῆς ἐθνικῆς ὁμοψυχίας. Γιατὶ νὰ βάζουμε σὲ πειρασμὸ τὸν πατριωτισμὸ τῶν Ἑλλήνων μὲ τόσο πεζὲς ἀναφορὲς καὶ συγκρίσεις. Πολὺ περισσότερο ὅταν εἶναι βέβαιο ὅτι ὅσοι πολέμησαν — καὶ θὰ ξαναπαλεμήσουν ἂν χρειασθῆ — στὴν πρώτη γραμμὴ δὲν εἶναι οἱ προνομιοῦχοι τῶν ὑλικῶν ἀπολαυῶν. Γιατὶ λοιπὸν νὰ τοὺς χαλᾶμε μὲ φθονερὲς γκρίνιες γύρω ἀπ' τὸ χρῆμα, ὅταν εἶναι γνωστὸν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτι οἱ δάφνες — τροφὴ τῶν ἡρώων — εἶναι ἄφθονες, ἀλλὰ καὶ ἀζήτητες ἀπ' τοὺς λεφτάδες;

ΠΑΝ

Ἡ Τροχαία

ΔΕΝ χωρεῖ ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὑποδιεύθυνσις της Τροχαίας Κινήσεως, προσπαθεῖ, γιὰ τὸ καλλίτερο στὸν τομέα της. Μὲ διοίκηση καὶ στελέχη κατηρτισμένα καὶ ἔμπειρα, κάνει, ὅ,τι μπορεῖ κοπιάζει ἀληθινὰ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἀνέτων καὶ ἀσφαλῶν συνθηκῶν κυκλοφορίας μέσα στὶς ὑπάρχουσες συνθῆκες ραγδαίας αὐξήσεως τῶν αὐτοκινήτων σέ δρόμους ποὺ παραμένουν οἱ ἴδιοι.

Καὶ ὅπως εἶναι εὐνόητο, στὰ πλαίσια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου Κώδικος Ὁδικῆς Κυκλοφορίας, ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς Τροχαίας γίνεται συστηματικώτερη καὶ λεπτότερη καθὼς ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται σὲ ριζικὴ ἀλλαγὴ νοοτροπίας, δι' ὃν λόγον καὶ σὲ προηγούμενο σημείωμά μας ἐκφράσαμε κάποια ἀπαισιοδοξία γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁπωσδήποτε, ὅμως αὐτὸ εἶναι θέμα γενικώτερο καὶ δὲν ἀφορᾶ μόνο τὴν Πάτρα.

Μὲ ψυχραιμία

ΑΛΛΩΣΤΕ εἶναι προφανὲς, ὅτι καὶ ἡ Τροχαία ἀντιμετωπίζει τὸ θέμα. Καὶ γι' αὐτὸ ἐνεργεῖ μὲ ψυχραιμία γιὰ τὴν προσαρμογὴ στὶς νέες συνθῆκες, προσπαθώντας νὰ κερδίση τὴ μάχη μέσα στὴν ψυχὴ ὁδηγῶν καὶ πεζῶν, βοηθώντας στὴ συνειδητοποίηση τοῦ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου Κ.Ο.Κ., εἶναι ἡ μόνη ποὺ μπορεῖ νὰ ἀμβλύνει τὸ κυκλοφοριακὸ πρόβλημα.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἕνα σημεῖο στὸ ὁποῖο νομίζουμε, ὅτι ἡ Τροχαία ἐνεργεῖ μὲ κάποια προκατάληψη, παραγκωνίζοντας ὄχι μόνο τὴν ἑλληνική, ἀλλὰ καὶ τὴ διεθνῆ πεῖρα. Ἐννοοῦμε τὴν ἀπαγόρευση τῆς κυκλοφορίας δικύκλων σὲ κεντρικὲς ἀρτηρίες καὶ μάλιστα σέ δύο ἀπ' αὐτὲς (Γούναρη καὶ Ἁγίου Γεωργίου) σὲ τρόπο ποὺ νὰ καταντᾶ ἡ κίνηση τῶν μικρῶν αὐτῶν τροχοφόρων ὄχι μόνον βασανιστική, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἐπικίνδυνη.

Τὰ δίκυκλα

ΝΟΜΙΖΟΥΜΕ ὅτι θὰ ὑποτιμούσαμε τὴ νοημοσύνη ὁποιουδήποτε, ἂν προσπαθούσαμε νὰ πείσουμε γιὰ κάτι τὸ αὐτάπόδεικτο καὶ χειροπιαστό. Ὅτι δηλαδὴ ἡ εὐελιξία τῶν δικύκλων τοὺς ἀφαιρεῖ κάθε εὐθύνη γιὰ τὴν κυκλοφοριακὴ συμφόρηση. Καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ ὅτι ἀκριβῶς ἡ αὔξηση τῶν δικύκλων θεωρεῖται στὶς μεγαλοπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ μιὰ καλὴ λύση τοῦ προβλήματος.

Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη καὶ θέμα δικαιοσύνης καὶ ἰσοπολιτείας. Τὰ δίκυκλα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν κυρίως φτωχοὶ καὶ ἐνήλικοι διοπαλαιστὲς δὲν θὰ πρέπει νὰ κρίνονται καὶ νὰ δρομολογοῦνται ὑπὸ τὸ βάρος τῆς «ρετσινιᾶς» ποὺ τοὺς ἔχει προσάψη μιὰ μειοψηφία τεντυμπούδων ποὺ μαρσάρουν δαιμονιωδῶς.

Ἀπηχώντας τὸ παράπονο καὶ τὴν πικρία πλήθους συμπολιτῶν, ποὺ δὲν εἶναι λιγότερο εὐϋπόληπτοι ἀπὸ μερικοὺς δεκακύλινδρους καὶ δωδεκακύλινδρους γιωταχήδες, θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι ἡ Τροχαία θὰ προχωρήση στὸ δύσκολο ἔργο τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ΚΟΚ μὲ τὴν ἴδια ψυχραιμία καὶ ἀκεραιότητα ποὺ ἄρχισε. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι σχεδόν, ἀφοῦ γνωρίζουμε ὅτι ἡ Τροχαία Πατρῶν ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἰδιοτελῆ χειροκροτήματα τῶν ἰσχυροτέρων τῆς ἀσφάλτου.

«Οὐδὲν καινόν...»

ΑΝ ΚΑΜΜΙΑ φορὰ δυσανασχετεῖτε ἐπειδὴ ἡ διαφήμιση χρησιμοποιεῖ τὴ μαρτυρία κάποιου καλλιτέχνη γιὰ ἕνα προϊόν, σκεφθῆτε ὅτι τὸ φροῦτο εἶναι πολὺ παλιὸ καὶ στὴ χώρα μας. Καὶ ὄχι μόνο μὲ καλλιτέχνες, ἀλλὰ καὶ πνευματικοὺς ἀνθρώπους πρώτου μεγέθους.

Σὲ διαφήμιση τοῦ 1935 διαβάζουμε: «Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Γρ. Ξενόπουλος γιὰ τὸ νέο σιγαρέττο «Ζ». — Κάποτε γιὰ ἕνα φίλο μας ποὺ ἔκανε κατάχρηση στὸ κάπνισμα ὁ Δαμβέργης εἶπε:

«Ὁ καημένος ἔχει φαρυγγίτιδα καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴ γιατρέψη (διὰ τῆς ὁμοιοπαθητικῆς). Ξαναθυμήθηκε τὸ ἀστεῖο τώρα ποὺ καπνίζω τὰ νέα σιγαρέττα «Ζ—Καραβασίλη». Λοιπὸν δὲν εἶναι ἀστεῖο. Μπορεῖ νὰ γιατρευτῆ ἡ φαρυγγίτης μὲ ἕνα τέτοιο τσιγάρο. Ἐγὼ ἀπὸ τότε ποὺ καπνίζω «Ζ» δὲν ἔχω κανένα πρόβλημα».

Ἰδοὺ ὅμως τί λέει καὶ ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη γιὰ τὸ ἴδιο ...καλλιτεχνικὸ θέμα: «Γιὰ κάθε ἄνθρωπο καὶ ἰδίως γιὰ τὸν ἠθοποιὸ ἡ ποιότης τοῦ καπνοῦ παίζει μεγάλο ρόλο στὴ φωνή. Ὁμολογῶ ὅτι μὲ τὰ τσιγάρα «Ζ—Καραβασίλη» ὁ λαιμός μου βρῆκε τὴν ἀνάπαυσή του...».

Καὶ ἡ Κατερίνα: «Μὰ κύριε Καραβασίλη ἦταν ἀνάγκη νὰ κυκλοφορήσετε ἕνα τόσο καλὸ σιγαρέττο, ὥστε νὰ μὲ κάμετε κι' ἐμένα καπνίστρια;».

Τὸ μόνο ποὺ δὲν ξέρουμε εἶναι τὸ κόστος τῶν ἐν λόγῳ διαφημίσεων. Ὅμως, ὅσο καὶ ἂν στοίχισαν εἶναι σίγουρο ὅτι ἄξιζαν τὸν κόπο. Ἰδιαιτέρως ἐκεῖνες τοῦ Ξενόπουλου, πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς παντοδυναμίας τοῦ χρήματος.

«Η ΗΜΕΡΑ» ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

Εὐθῦνες ἀπὸ τὸν ΟΗΕ στὴν Ἀλβανία γιὰ τὴν ἐπίθεση στὴν Κόνιτσα

ΑΘΗΝΑΙ. Ὑπὸ τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς ἐδημοσιεύθη ἔκθεσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπιρρίπτονται εὐθῦναι εἰς τὴν Ἀλβανίαν διὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν συμμορίτῶν κατὰ τῆς Κονίτσης. Ἐπίσης ἐπισημαίνει τὰς εὐθύνας καὶ τῆς Βουλγαρίας — Γιουγκοσλαβίας διὰ τὴν ὄξυνσιν τῶν σχέσεών των μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλη πρὸς τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ ΟΗΕ κ. Τρύγβε Λῆ τὴν δευτέραν προσωρινὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐκ στρατιωτικῶν συμβούλων κλιμακίου της.

Μάχαι εἰς Ναυπακτίαν

ΑΠΟ ΤΗΣ 5ης πρωϊνῆς ὥρας διεξάγεται σκληρὰ μάχη εἰς Πλάτανον Ναυπακτίας μεταξὺ δυνάμεων Χωροφυλακῆς καὶ συμμορίτῶν. Ἐξ ἄλλου εἰς μάχας παρὰ τὸ Βαλτόρεμμα ἔλαβον μέρος καὶ τεθωρακισμένα.

Ὁ Ντάλλες

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ὁ Τζὼν Φόστερ Ντάλλες γερουσιαστὴς — σύμβουλος τοῦ Ρεπουμπλικανικοῦ κόμματος ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἐκηρύχθη θερμὸς ὑπὲρ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ.

Τὸ Σανατόριον

ΔΙΟΡΙΣΘΗΚΕ καὶ ἀνέλαβε, ὑπηρεσίαν ὡς διευθυντὴς Κλινικῆς τοῦ Σανατορίου Πατρῶν, ὁ ἰατρὸς φυματιολόγος κ. Γρηγ. Δημητριάδης.

Ἀλίπαστα

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ἡ διάθεσις, εἰς πάντα βουλόμενον ἰχθυόπαστας (ἁλιπάστου) εἰς κυτία τῆς μιᾶς λίμπρας, ἀντὶ 130 δραχ. κατὰ κιλόν, καὶ μέχρι τῆς 31ης Ἰανουαρίου.

Ὁ προϊστάμενος τοῦ γραφείου Ἐφοδιασμοῦ:

Β. ΜΠΕΤΣΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΠΡΑΛΟΥ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11, ΤΗΛ. 223-333 — ΠΑΤΡΑΙ
★
Παλτὰ ὅλα τὰ εἴδη ζακέτες τρουνακάρ, κάπες, γιακάδες, γαρνιτοῦρες
ΤΙΜΕΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
Ὅλα τὰ γουναρικὰ εἶναι παραγωγῆς τοῦ ἐργοστασίου μας
ΣΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ
ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
ΔΗΜ. ΚΑΠΡΑΛΟΥ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 11, ΤΗΛ. 223-333 — ΠΑΤΡΑΙ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1978

Ἡ παγκόσμια εἰρήνη θὰ μείνει ἀδιατάρακτη ἀλλὰ ἡ οἰκονομικὴ κρίση θὰ ἐπιδεινωθεῖ

Πιθανὸν νὰ ὀξυνθοῦν οἱ κοινωνικὲς συγκρούσεις

ΚΑΙ Ν' ΑΥΞΗΘΕΙ Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. (Ἰδ. Ὑπ.). Τί θὰ εἶναι τὸ 1978; Ἔτος καλὸ ἢ κακό; Θὰ φέρει περισσότερη σταθερότητα, εἰρήνη, οἰκονομικὴ ἄνοδο ἀπὸ τὸ 1967; Ἡ θὰ ἐπιδεινωθεῖ ἡ οἰκονομικὴ κρίση, θὰ ἐνταθοῦν οἱ διεθνεῖς σχέσεις, θὰ ἐπικρατήσει ἡ ἐπικίνδυνη «μαχητικὴ συνύπαρξη» ὑποκαθιστώντας τὴν «εἰρηνικὴ συνύπαρξη» καὶ θὰ ἔχουμε ἂν ὄχι γενικὸ πόλεμο, τουλάχιστον τοπικοὺς πολέμους; Δύσκολο εἶναι νὰ κάνει κανεὶς τὸν μελλοντολόγο, ὅσο καὶ ἂν αὐτὴ ἡ τέχνη — ἡ μελλοντολογία — εἶναι τόσο τῆς μόδας, σήμερα. Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ ἀτέλειωτη σειρὰ ἀπὸ συνεχεῖς συγκρούσεις, γι' αὐτὸ διαψεύδονται καὶ οἱ ἐγκυρότερες προβλέψεις, πιὸ πολὺ καὶ ἀπὸ τῆς... μετεωρολογικῆς ὑπηρεσίας. Καί, προπαντός, χρειάζεται ψυχραιμία, γιὰ νὰ μὴ παρασυρόμαστε ἀπὸ τὸν οἶστρο ποὺ παρασύρει συχνὰ καὶ πολιτικοὺς ἀρχηγούς.

Λοιπὸν γιὰ τὴν οἰκονομία, ὅλοι οἱ εἰδικοὶ συμφωνοῦν ὅτι τὸ 1978 ἡ παγκόσμια οἰκονομικὴ κρίση θὰ συνεχισθῆ, μὲ τάσεις μάλιστα ἐλαφρᾶς ἐπιδεινώσεως. Θὰ ὑπάρξουν βέβαια διακυμάνσεις καὶ πρὸς τὰ πάνω καὶ πρὸς τὰ κάτω. Ἀλλὰ τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι ἀναμένονται:

Περισσότερος πληθωρισμός, ποὺ κατὰ μέσον ὅρον στὸ σύνολο τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν θὰ ἀνέλθη σὲ 10—13%, ἔναντι 9—10% τὸ 1977 καὶ 9% τὸ 1976.

Περισσότερη ἀνεργία, ποὺ κατὰ μέσον ὅρον θὰ ἀνέλθει—πάλι στὸ σύνολο τῶν καπιταλιστικῶν κρατῶν —στὰ 4,5%—6%, ἔναντι 5%—5,5% τὸ 1977 καὶ 4,5% τὸ 1976.

Περισσότερη πτώση τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, περισσότερη πτώση τοῦ δολλαρίου, περισσότερη πτώση τῶν ἐπενδύσεων, περισσότερη πτώση τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος.

Αὐτὲς εἶναι οἱ τελευταῖες προβλέψεις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Ο.Σ.Α., τοῦ μεγάλου διεθνοῦς ὀργανισμοῦ στὸν ὁποῖο συμμετέχει καὶ ἡ Ἑλλάς. Μὲ ἄλλα λόγια: Ὅπως μποροῦμε πώρα νὰ ἐπισκοπήσουμε τὴν οἰκονομικὴ πορεία τοῦ κόσμου τὰ τελευταῖα ἔτη, ἡ μεγάλη κρίση τοῦ 1974, δὲν φαίνεται νὰ βρίσκεται στὸ τέλος της. Τὸ 1976 παρουσίασε μιὰ βελτίωση ἡ κατάσταση, ἀλλὰ τὸ 1977 ἐπανήλθαμε στὰ ἐπίπεδα τοῦ 1975.

Καὶ τὸ χειρότερο: Καθὼς περνᾶ ὁ καιρός, διαμορφώνεται βαθμιαῖα σαφέστερα ἡ μορφὴ τῆς κρίσεως. Γίνεται κρίση ὑπερπαραγωγῆς. Δηλαδὴ δὲν ὀφείλεται πιὰ στὴν ἐνεργειακὴ κρίση, οὔτε στὴ νομισματικὴ διαταραχή, οὔτε στὸν πληθωρισμό. Ἀλλὰ σιγά—σιγὰ φαίνεται πὼς ὀφείλεται στὴν πτώση τῶν εἰσοδημάτων, στὴν πτώση ἐπομένως τῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητας. Ἡ κατανάλωση εἶναι πεσμένη, γι' αὐτὸ περιορίζεται ἡ παραγωγὴ ἄρα χαλαρώνουν οἱ ἐργασίες καὶ αὐξάνει ἡ ἀνεργία.

Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Καὶ ὁ πληθωρισμός; Αὐτὸς συνυπάρχει στὴν κρίση καὶ τὴν ὀξύνει, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ κύρια αἰτία ποὺ τὴν προκαλεῖ. Καὶ ἂν ὁ πληθωρισμὸς μὲ κάποια μαγικὴ ἐπενέργεια ἐξαφανισθεῖ, ἡ κρίση δὲν θὰ ἐξαλειφθεῖ. Ἀλλὰ τὸ κακὸ εἶναι πὼς τέτοια μαγικὴ ἐπενέργεια εἶναι ἀδύνατη. Ὁ πληθωρισμὸς διατηρεῖται. Καὶ ἐπειδὴ ἡ οἰκονομικὴ κρίση ἐπίσης διατηρεῖται προκαλώντας στασιμότητα, ἔχουμε συνδυασμένο τὸ χειρότερο οἰκονομικὸ φαινόμενο ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ὑπὸ σύγχρονο κόσμο: Στασιμότητα καὶ ταυτόχρονα πληθωρισμός, δηλαδὴ τὸν φοβερὸ «στασιμοπληθωρισμό».

Οἱ παληές οἰκονομικὲς κυκλικὲς κρίσεις παρουσίαζαν πτώση ἢ στασιμότητα τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ὄχι ὅμως καὶ ἄνοδο τῶν τιμῶν. Τουναντίον στὴ διάρκειά τους οἱ τιμές—δηλαδὴ ὁ τιμάριθμος —παρουσίαζαν ἢ στασιμότητα ἢ ὀπισθοχώρηση, ἀλλὰ ποτὲ ἄνοδο. Γιατὶ ἡ κρίση ἔφερνε φτώχεια, ἡ φτώχεια, περιόριζε τὴν ἱκανότητα νὰ ἀγοράσει κανείς, συνεπῶς ἡ ζήτηση τοῦ κάθε προϊόντος περιοριζόταν καὶ ἡ τιμὴ τῶν προϊόντων ἔπεφτε, σύμφωνα μὲ τὴ λειτουργία τοῦ νόμου προσφορᾶς καὶ ζητήσεως. Ἔτσι οἱ κρίσεις ἐκεῖνες, ἦταν μόνο «κρίσεις ὑπερπαραγωγῆς», ὄχι «στασιμοπληθωρισμός». Γι' αὐτὸ μποροῦσαν πιὸ εὔκολα νὰ καταπολεμηθοῦν καὶ νὰ ξεπερασθοῦν.

Στὴ σημερινὴ κρίση ὁ «στασιμοπληθωρισμός» — ποὺ διεθνῶς λέγεται «σταγκφλαίησον» ἀπὸ τὶς λέξεις σταγκναίησον = στασιμότης καὶ ἰνφλαίησον = πληθωρισμός—γίνεται ὁλοὲν περισσότερο ἐκδηλος καὶ δεσπόζει στὰ φαινόμενα τῆς κρίσεως ὁλοέν περισσότερο ἔντονα.

Τὸ 1974 ἡ κρίση ξέσπασε, σὰν συνέπεια τῶν ἐνεργειακῶν προβλημάτων. Προκάλεσε μιὰ μείωση τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἀπὸ 5,5% —σ' ὅλο τὸν μὴ σοσιαλιστικὸ κόσμο —σὲ 4,5% Ἀλλὰ παρουσιάσθηκε μιὰ μείωση ἐπίσης τοῦ πληθωρισμοῦ: Ἀπὸ 14% τὸ 1974 σὲ 11% τὸ '74 (μόνο στὴν Ἑλλάδα ὁ πληθωρισμὸς παρουσίασε ἀντίστροφη πορεία: Ἀπὸ 14% στὰ 31%). Ἑπομένως δὲν ἐπρόκειτο γιὰ στασιμοπληθωρισμό.

Τὸ 1975 τὰ πράγματα ξεκαθάρισαν πιὸ πολύ. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη ἔμεινε στάσιμη, ἀλλὰ καὶ οἱ τιμὲς μείναν στάσιμες. Καὶ πάλι, ὅμως, δὲν ἦταν σαφὼς στασιμοπληθωρισμός. Γιατὶ οἱ τιμὲς τοὐλάχιστον δὲν αὐξήθηκαν παραπάνω.

Τὸ 1976 ὅμως τὸ κακὸ φαινόμενο διαγράφεται πιὸ καθαρά: Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη αὐξήθηκε κατὰ 3,5%, ἀλλὰ καὶ οἱ τιμὲς αὐξήθηκαν κατὰ 5% σὲ σχέση μὲ τὸ 1975. Ἦταν πρῶτες ἀλλ' ὄχι ὁλοκληρωμένες ἐνδείξεις στασιμοπληθωρισμοῦ.

Ἀλλὰ τὸ 1977 οἱ αὐταπάτες ἔληξαν. Τὸ ἔτος αὐτὸ σὲ σχέση μὲ τὸ 1976, ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης μειώθηκε. Ἡ ἀνάπτυξη παρουσίασε ἐλαφριὰ κάμψη, ἀντὶ γιὰ ἀνάκαμψη. Καὶ ὁ πληθωρισμὸς ἐλαφρὰ ἀνάκαμψη, ἀντὶ γιὰ κάμψη. Φέτος δηλαδὴ, ἔχουμε πτώση τῆς παραγωγῆς, καὶ αὔξηση τοῦ πληθωρισμοῦ. Νὰ ξεκάθαρος ὁ στασιμοπληθωρισμός.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Τί σημαίνει αὐτὴ ἡ κακὴ ἐξέλιξη; Σημαίνει, ὅτι ἐνῷ ἡ οἰκονομικὴ κρίση αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ κάνει τοὺς ἀνθρώπους πιὸ φτωχούς, ἄρα ἡ κατανάλωση μειώνεται, ὁ πληθωρισμὸς κάνει ἀκόμη πιὸ φτωχοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἀφοῦ μὲ τὰ μειωμένα τους εἰσοδήματα οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ ἀγοράζουν ἀκόμη λιγώτερα προϊόντα ἀφοῦ αὐτὰ γίνονται ἀκριβότερα.

Μὲ ἄλλα λόγια ἔχουμε δύο, δυνάμεις— καὶ ὄχι μία —ποὺ συμπιέζουν πρὸς τὰ κάτω τὴν κατανάλωση. Ἄρα αὐξάνει τὸ χάσμα ἀνάμεσα εἰς τὴν παραγωγὴ καὶ τὴν κατανάλωση συνεπῶς ἡ θεραπεία τῆς κρίσεως γίνεται πιὸ δύσκολη καὶ πιὸ βραδεία.

Αὐτὰ σημαίνουν πὼς ὄχι μόνο τὸ 1978, θὰ ἔχουμε ἔνταση τῆς κρίσεως, ἀλλὰ θὰ παραταθεῖ γιὰ πολὺ καιρὸ ἀκόμη.

Παρ' ὅλες, ὅμως, τὶς δυσμενεῖς τοῦτες ἐκτιμήσεις δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχοῦμε ὑπερβολικά. Γιατὶ ὅλες αὐτὲς αἱ διαδικασίες τῆς κρίσεως καὶ τοῦ στασιμοπληθωρισμοῦ, γίνονται σὲ ἐπίπεδο ἀρκετὰ ὑψηλό.

Τὸ βασικὸ φαινόμενο, ἡ πτώση τῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία ἀνάπτυξη τώρα κυμαίνεται στὸ 3—5%, εἶναι πολὺ μικρότερη ἀπὸ τὴν πτώση ποὺ παρουσίασε ἡ ἀνάπτυξη κατὰ τὴν μεγάλη, προπολεμικὴ κρίση τοῦ 1929—1939. Τότε ἡ ἀνάπτυξη ὄχι ἁπλῶς εἶχε σταματήσει τελείως ἀλλὰ εἶχε πέσει στὶς διάφορες χῶρες κατὰ 20—40%. Σέ πολλοὺς μάλιστα βασικοὺ